

Информационен център
за психично здраве

БЛАГОЕВГРАД

КРИЗИСНА КАРТА ЗА ПОТРЕБИТЕЛИ НА ПСИХИЧНОЗДРАВНИ УСЛУГИ

Сборник

**Кризисна карта
за потребители на
психичноздравни услуги**

Сборник

*Благоевград
2009*

Този документ е създаден с финансовата подкрепа на ФМ на ЕИП. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Фондация „Глобална инициатива в психиатрията - София“ и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на ФМ на ЕИП и Договарящия орган.

Кризисна карта за потребители на психичноздравни услуги
Сборник
Авторски колектив
ISBN 978-954-92405-3-5

Създаването на Сборник с материали, описващи процеса на създаване на кризисна карта за хора с психичноздравни проблеми, е инициатива на Информационен център за психично здраве – Благоевград в рамките на проект „Помощ за самопомощ на хората в неравностойно положение. Въвеждане на кризисната карта в българския контекст.“, изпълняван от Глобална инициатива в психиатрията – София.

Целта на настоящия сборник е да предостави актуална и подробна информация за процеса на създаването на кризисни карти и ползите, които тя дава както за хората с психичноздравни проблеми, така и за специалистите, работещи с тях при криза чрез описването на добри практики за консултиране и изработване на кризисни карти в Холандия, Италия и Англия.

От опита, който има до сега в тези страни, се вижда, че кризисната карта дава възможност на хората с тежка психична болест да организират живота си преди настъпването на криза, тъй като по време на нейното протичане техните възможности за справяне с обичайните им задължения са ограничени. Информацията в кризисната карта улеснява овладяването на кризисното психично състояние, както за човека с психична болест, така и за специалистите, на които ще се наложи да работят с него. Информацията в кризисната карта е насочена и към неформалното обкръжение на човека с психична криза (роднини, приятели, съседи), които много често не знаят как да постъпят адекватно при нужда.

Процесът на създаване на кризисни карти ще даде възможност на потребителите на психичноздравни услуги да контролират ежедневните си дейности и през периодите, когато лечението им в болнично заведение е наложително и в повечето случаи не е планирано. Така за дълъг период от време те губят контрол над обичайните си дейности и завръщането им към нормален начин на живот след излизане от болничното заведение често е силно затруднено.

Чрез разработването на кризисните карти в община Благоевград ще бъде въведена пилотна практика, която гарантира предоставяне на психичноздравни услуги, основани на нуждите на техните потребители, което е сериозна крачка към

създаване на по-хуманни и недискриминативни практики по отношение на хората с психична болест.

Проект „Помощ за самопомощ на хората в неравностойно положение. Въвеждане на кризисна карта в българския контекст” се реализира от фондация „Глобална Инициатива в Психиатрията – София” с финансовата подкрепа на ФМ на ЕИП на територията на община Благоевград и е с продължителност 14 месеца. Партнираща организация при реализирането на проекта е Сдружение „Общество Адаптация” - София.

Настоящият проект цели създаване на механизъм за хуманно и съобразено с нуждите на хората с психична болест предоставяне на услуги чрез включването им в процеса на лечение. Въвеждането на кризисни карти ще гарантира, че в случай на хоспитализация в следствие на психиатрична криза, не само лечението и рехабилитацията са съобразени с желанията на хората с психичноздравни проблеми, но и социалната среда на човека в криза продължава да функционира, за да му осигури подкрепа в процеса на възстановяване.

Хората с тежка психична болест са сред най-уязвимите групи в обществото. Процентът на работещите сред тях, в сравнение с други групи хора с увреждания, е най-нисък; имат крайно ограничен брой приятели или социални контакти; семейните отношения често пъти са разрушени и в повечето случаи не участват в никакви социални или образователни занимания, не структурират свободното си време то си, като прекарват дните си сами и изолирани.

Тази изолация е особено силна в момент на психиатрична криза. Много хора, които са преживели кризисни психични състояния, споделят, че са изпитали трудност при получаването на добра навременна помощ. От една страна не е било ясно какви са възможностите и се е наблюдавало липса на информация относно помощта, която може да се окаже при кризисни ситуации, особено когато човек се е намирал извън мястото, на което работи или живее, и от друга - за много потребители се е оказало невъзможно да организират подходяща грижа за себе си по време на криза.

Именно в такива моменти е крайно необходима подкрепата на близките или тези, които са запознати със състоянието на хората с психичноздравни проблеми, тъй като те най-добре знаят какво трябва и какво не трябва да се прави в кризисно състояние. Тяхната подкрепа в такъв момент би могла да се подсигури при

наличието на контактна информация. В случай че не получат подкрепата на своите близки, е възможно хората с психичноздравни проблеми да загубят интерес и сили за справяне с болестта.

Кризисната карта е документ, който има за цел да помага на хора в кризисно психично състояние, позовавайки се на опита им до момента. Същността на картата отразява уговорките, които са направени предварително с хората, посочени в нея. По този начин потребителят може да предвиди какво ще му се случи при следваща криза.

Чрез въвеждането на кризисни карти в работата на медицинските специалисти и органите на реда при работа с хора в психиатрична криза на територията на община Благоевград, се очаква да се намалят дискриминативните практики, възможностите за злоупотреби и нарушаването на човешките права на хора с психичноздравни проблеми като се променят съществуващите негативни нагласи и се подобри качеството на психо-социалната рехабилитация и предоставянето на грижи в общността.

Повишаване качеството на живот на хората с психичноздравни проблеми е възможно само чрез създаване на възможности за преодоляване на негативните последици, произтичащи от възникването на психиатрична криза, и намаляване тежестта на психотичните епизоди при нейното възникване.

Съгласуването на усилията на институциите, имащи отношение към психичното здраве, чрез привличане на специалисти от различни области в процеса на въвеждане на кризисната карта, ще доведе до подобряване комуникацията помежду им в посока реализиране на психичноздравната реформа в България.

*В случай, че желаете да получите копие от печатното издание на Сборник „Кризисна карта за потребители на психичноздравни услуги”, се свържете с екипа на Информационен център за психично здраве на тел: **073/83 59 21** или на e-mail info@mh-center.info*

Глобална инициатива в психиатрията - София

Информационен център за психично здраве - Благоевград

Адрес

2700 Благоевград

ЮЗУ "Неофит Рилски", ул. Иван Михайлов 66

Тел/Факс 073/835921

info@mh-center.info

<http://mh-center.info/>

Този сборник се издава в рамките на проект „Помощ за самопомощ на хората в неравностойно положение. Въвеждане на кризисната карта в българския контекст”, който се финансира от Исландия, Лихтенщайн и Норвегия чрез Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство Договор № ПО2-01-00.

<http://mh-center.info/>